



بیماری‌های دریچه آئورت

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت
تایید کننده: کمیته آموزش بیمار
تاریخ بازنگری: پاییز ۱۴۰۲

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

“ارتباط با ما”

تلفن تماس: ۰۳۵۳-۳۱۲۲۲۳۰

ایمیل: ۰۹۹۶۵۲۵۰۰۶۹

آدرس اینترنتی: rahnemoon.ssu.ac.ir

❖ شرح بیماری

قلب ۴ دریچه دارد. دریچه دولتی (میترال) و سه لتی (تریکوسپید) که کنترل جریان خون ورودی از دهلیزها به درون بطن‌ها را به عهده دارند. دریچه‌های آئورت و ریوی نیز کنترل جریان خون خروجی و ورودی به قلب را به عهده دارند. تنگی دریچه‌ها موجب کاهش خروج و ورود خون از قلب و نارسایی دریچه‌ها موجب پس زدن مجدد خون پمپ شده می‌شود. پس عملکرد درست دریچه‌ها برای کارآمدی قلب به عنوان یک پمپ اهمیت حیاتی دارد.

❖ انواع بیماری‌های دریچه قلب

- ✓ بیماری‌های دریچه دولتی یا میترال: تنگی میترال، نارسایی میترال، افتادگی میترال
- ✓ بیماری‌های دریچه آئورت: تنگی آئورت، نارسایی آئورت
- ✓ بیماری‌های دریچه سه لتی (تریکوسپید): نارسایی تری کوسپید، تنگی تری کوسپید
- ✓ بیماری‌های دریچه ریوی: تنگی دریچه ریوی، نارسایی دریچه ریوی

❖ علل شایع

علل اصلی شامل:

- ✓ تنگ شدن دریچه که جلوی جریان طبیعی خون را می‌گیرد.
- ✓ گشادشدن دریچه که باعث برگشت خون به عقب و به درون قلب می‌شود.

اختلال دریچه‌ای ممکن است به علل زیر نیز ایجاد شود:

نارسایی دریچه آئورت: تب روماتیسمی، عفونت عضله قلب (اندوکاردیت)، سیفلیس، آرتریت روماتوئید، پرفشاری خون،

مشکلات مادرزادی، پارگی آئورت ناشی از ضربه به قفسه سینه، بیماری‌های بافت همبند مانند مارفان و آنوریسم یا گشاد شدن آئورت

تنگی دریچه آئورت: نقایص مادرزادی، تب روماتیسمی، افزایش کلسترول خون

❖ علایم شایع

در موارد خفیف نارسایی و تنگی دریچه‌ها علامتی وجود ندارد ولی در موارد متوسط تا شدید علائم زیر مشاهده می‌شود:

- ✓ نارسایی دریچه آئورت: تنگی نفس به دنبال فعالیت، خستگی، حمله تنگی نفس شبانه، تپش قلب، سرفه
- ✓ تنگی دریچه آئورت: علایم نارسایی قلب مانند تنگی نفس حین فعالیت، درد سینه، سنکوپ

❖ تشخیص

تشخیص توسط متخصص قلب و عروق با اخذ شرح حال و معاینه دقیق بیمار صورت می‌پذیرد. در صورت نیاز از دیگر روش‌های تشخیصی از جمله موارد زیر استفاده می‌شود:

- ✓ نارسایی دریچه آئورت: نوار قلب (الکتروکاردیوگرام)، عکس برداری قفسه سینه، اکوکاردیوگرافی، کاتتریزاسیون قلبی، ام آر آی
- ✓ تنگی دریچه آئورت: الکتروکاردیوگرام یا نوار قلب، اکوکاردیوگرافی، کاتتریزاسیون قلبی، آنژیوگرافی عروق کرونر، عکس برداری قفسه سینه

❖ درمان

- ✓ نارسایی آئورت: در تنگی و نارسایی حاد آئورت باید با جراحی دریچه آئورت عوض شود.



❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

نارسایی دریچه آئورت:

- ✓ اگر شما یا یکی از اعضای خانواده تان علایم بیماری دریچه‌ای قلب را دارید
- ✓ تب بالاتر از ۳۸/۳ درجه سانتیگراد، تنگی نفس و تپش قلب بدون ارتباط با فعالیت بدنی
- ✓ احساس درد قفسه سینه مشابه قبل از عمل، التهاب و قرمزی، گرمی و در نهایت خارج شدن ترشحات چرکی از محل برشهای جراحی
- ✓ لرز شدید و بدنال آن تب، درد و سفتی پشت ساق هریک از پاها، تنگی نفس به دنبال فعالیت، خستگی، حمله تنگی نفس شبانه
- ✓ تپش قلب، تنگی نفس در حالت خوابیده و درازکش (ارتوپنه)، در صورت مشاهده هر گونه علایم نگران کننده دیگر.

تنگی دریچه آئورت:

- ✓ اگر شما دچار علایم تنگی آئورت با علت ناشناخته هستید، علایم به هنگام درمان بدتر شده‌اند، اگر دچار علایم جدید و غیر قابل توجیه شده‌اید.
- ✓ اگر دچار عوارض جانبی ناشی از مصرف دارو شده اید، تنگی نفس به دنبال فعالیت، تپش قلب، سنکوب، تنفس کوتاه.
- ✓ علایم و نشانه‌های آمبولی مانند ضعف عضلانی و گیجی، در صورت مشاهده هر گونه علایم نگران کننده دیگر.

❖ فعالیت

- ✓ در تنگی شدید آئورت حتی بدون علامت، محدودیت فعالیتی لازم است زیرا می‌تواند موجب سنکوب ناگهانی شود.
- ✓ در سایر بیماری دریچه‌ای، نیازی به محدود کردن زیاد فعالیت نیست و تا حد توان بلامانع است.
- ✓ از انجام کارهای سنگین اجتناب کنید.
- ✓ برای پیشگیری از تنگی نفس در وضعیت نشسته قرار بگیرید و هنگام نشستن بر روی صندلی، پاهای خود را بالاتر قرار دهید.
- ✓ توصیه می‌شود در صورت مراجعه بیمار به مراکز درمانی، قبل از انجام اقدامات تهاجمی مانند دندانپزشکی و انواع روش‌های تشخیصی و درمانی، پزشک معالج را از وضعیت قلبی خود آگاه کنید تا برای جلوگیری از اندوکاردیت درمان با آنتی‌بیوتیک شروع شود.
- ✓ بر اهمیت رعایت مناسب بهداشت دهان و مراقبت‌های منظم از دندان‌ها توجه کنید.

❖ عوارض

- ✓ **نارسایی دریچه آئورت:** ضربان غیرطبیعی قلب (آریتمی)، عفونت عضله قلب (اندوکاردیت)، نارسایی احتقانی قلب، ادم ریه، بزرگ شدن بطن
- ✓ **تنگی دریچه آئورت:** ضربان غیرطبیعی قلب (آریتمی)، عفونت عضله قلب اندوکاردیت و عفونت دریچه‌ها، نارسایی احتقانی قلب، تشکیل لخته خون

- ✓ **تنگی دریچه آئورت:** تعویض دریچه آئورت یا ترمیم آن از طریق پوست که باعث تسکین موقت شده و برای بیمارانی

❖ رژیم غذایی

- ✓ رژیم غذایی کم‌چرب (چربی باید کمتر از ۲۰٪ کل کالری دریافتی را تأمین کند)، کم نمک و پر فیبر
- ✓ افزایش مصرف سبزیجات به خصوص نوع سبز رنگ آن مانند اسفناج، بروکلی، کلم و هویج
- ✓ افزایش مصرف میوه‌هایی مانند سیب، موز، پرتقال، گلابی، انگور و آلو سیاه
- ✓ افزایش مصرف غلات کامل مانند بلغور جو دوسر ساده، برنج قهوه‌ای و نان سبوس‌دار
- ✓ افزایش مصرف لبنیات کم‌چرب یا بدون چربی از جمله شیر، پنیر و ماست
- ✓ افزایش مصرف غذاهای سرشار از پروتئین مانند: ماهی‌های غنی از امگا ۳، گوشت مرغ بدون پوست، تخم مرغ، حبوبات مانند لوبیا، عدس، نخود، نخود چشم سیاه و آجیل، دانه‌ها و انواع محصولات سویا.
- ✓ مصرف روغن و مواد غذایی حاوی چربی‌های اشباع نشده. این نوع روغن کلسترول خون و خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی را کاهش دهد. برخی منابع از این روغن‌ها عبارتند از: ماهی قزل آلا، آووکادو، انواع روغن‌ها مانند کلزا، روغن ذرت، زیتون، کنجد، آفتابگردان و سویا، انواع آجیل مانند گردو، بادام و آجیل کاج، مغزها و دانه سویا، و دانه‌های کنجد، آفتابگردان، کدو تنبل، و یا کتان.